

A HÉT HOLLÓ MESÉJE

Hol, hol nem, valahol egy tiszamenti falucskában élt egyszer egy asszony. Ennek az asszonynak hét szép szál legényfia volt, s egy kicsi leánykája. Derék legény volt mind a hét fia. Hétfőtől szombatig dolgoztak a mezőn. Vasárnap azonban, ahelyett, hogy templomba mentek volna, ahogy illik, bizony a korcsmát járták. Sokat kesergett az asszony emiatt. Kérte a fiait, hogy hagyják abba a korcsmázást, szidta is őket, de hiába.

Egy vasárnap aztán, templomból jövet, újra csak ott látta őket a korcsma előtt, részegen, világ szégyenire. El is keseredett nagyon, s keserűségében rákiáltott a

fiaira:

– Óh, hogy az Úr-Isten változtatna hollókká, ti szégyentelenek!

Hát, édes Istenem: alig mondta ki a szavakat, szempillantás alatt hollóvá változott mind a hét, ott a szeme előtt! Hollóvá változtak, szárnyra kaptak, bús károgással keringtek egyet-kettőt a falu felett, s aztán elszálltak nyugatnak. Nem is tértek vissza többé.

Sírva ment haza a szerencsétlen asszony, hogy lám, mit tett tulajdon fiaival.

Kicsi leánykája még csak alig négyéves volt akkor. Szaladt az anyjához, kérdezte aggódva:

– Mit sírsz, édesanyám? Hol vannak a bátyáim, édesanyám?

De ettől csak még jobban ránehezedett a szegény asszonyra a sírás, és sírt, sírt, éjjel-nappal hét szép legényfia után.

Esztendők jöttek, esztendők mentek. Egyetlen kislánya szépséges leányszóvá növekedett rendre, s egy szép napon csak odaállt az édesanyja elé.

– Édesanyám – mondta a leány –, süssön nekem egy tarisznyára való hamuban sült pogácsát, mert én bizony elmegyek és megkeresem a bátyáimat! Visszahozom őket, ha addig élek is, hadd térjen vissza édesanyám arcára a nevetés! Sírt, zokogott a szegény asszony, kérlelte a leányát, hogy ne menjen el ő is, ne hagyja magára. De bizony a szép lány útra kelt mégis. Egyebet se vitt magával, csak egy tarisznyára való hamuban sült pogácsát.

Ment, mendegélt, nyugat fele, amerre annak idején a hollók szálltak volt.

Ahogy mendegélt egymagában az úton, egyszerre csak egy hatalmas nagy farkas szökött eleibe.

– Éhes vagyok, leány! – mordult reá a farkas.

A leány azonban nem ijedt meg, hanem benyúlt a tarisznyába, és kivett belőle

egy hamuban sült pogácsát.

– Nekem sincs sok – mondta –, de ami van, azt jó szívvel megosztom.

A farkas megette a pogácsát, meg is köszönte szépen, aztán azt mondta:

– Nem ijedtél meg tőlem, hanem ennem adtál, amikor éhes voltam. Jótét helyébe jót várj! Nyúlj bele a fülembe, leány, s találsz ott egy kicsike fűzfasípot. Tedd el jól a tarisznyádba, s ha valaha is bajba kerülsz, csak fűj bele a sípba, s a többit bízd reám.

Belenyúlt a szép lány a farkas fülébe, meg is lelte benne a kicsi fűzfasípot.

Megköszönte szépen, betette a tarisznyájába, s ment, mendegélt tovább. Hát egyszerre csak mit lát az út szélén? Egy csapdába esett rókát! Meg is sajnálta azon nyomban a szerencsétlent. Odament hozzá, kiszabadította a csúnya nagy csapdából, s még meg is etette hamuban sült pogácsával, hogy visszatérjen az ereje szegénynek.

– Jótét helyébe jót várj! – hálálkodott a róka. – Látod-e a farkam végiben azt a hosszú szőrszálat? Tépd csak ki onnan, s vidd el magaddal! Ha bajba kerülsz, csak vedd elő, és fűj reája háromszor! A többit bízd reám!

Megköszönte a leány a róka ajándékát is, és ment tovább. Ment, mendegélt, s egyszerre csak egy útszéli fáról leszólt hozzá egy kismadár:

– Csirip, csirip, szép leány! Adj ennem, mert éhes vagyok!

A jószívű leány adott egy pogácsát a kismadárnak is.

– Jótét helyébe jót várj! – mondta a kismadár is, miután jóllakott a pogácsából. – Tudom én ám, hogy mi járatban vagy! Figyelj hát jól ide, hadd adjak néhány jó tanácsot. Menj, amíg a Rubintos Tenger partjára nem érsz. Annak a tengernek a partján van egy öreg almafa. Szakíts le róla egy almát, edd meg, és dobd a torzsáját a vízre. Mihelyt vizet ér, szép, fehér hattyúvá változik. Ha reá ülsz, átvisz a Rubintos Tenger túlsó partjára. Magos szikla tetején látsz majd egy kicsi házat. Abban a kicsi házban él hét fekete holló. A többi aztán a te dolgod, segítsen meg a Jóisten!

Ment, mendegélt tovább a szép leány, míg csak a Kék Duna partjára nem ért.

Széles volt ám a folyó, nem tudott átkelni rajta. Ahogy ott üldögélt, s tanakodott, hogy mitévő is legyen, egyszerre csak eszébe jutott a kicsi fűzfasíp, amit a farkastól kapott ajándékba. Elő is kereste nyomban a tarisznyából, s belefűjt.

Abban a szempillantásban ott termett mellette a farkas.

– Mi a baj, szép leány? – kérdezte a farkas.

– Nem tudok átkelni a Dunán – mondta a leány.

– Ennél több bajod soha se legyen! – felelte a farkas. – Add ide azt a sípot!

A farkas háromszor belefűjt a kicsi fűzfasípba, s hát jöttek is egyszeribe mindenfelől a farkasok. Annyian voltak, hogy számolni se tudta őket. Beugrottak valamennyien a folyó vizébe, s egymás farkába kapaszkodva valóságos úszó hidat teremtettek szempillantás alatt a két part között. Úgy sétált át a leány ezen az

eleven hídon, hogy még a talpa se lett vizes.

Odaát megköszönte a farkasok jóságát, s ment tovább. Ment, mendegélt, dombra föl, völgybe le, míg egyszerre csak odaért az Éjféli Tó partjára. Fáradtan leült, s tűnődni kezdett, hogy miképpen kelhetne át a tavon, amikor eszébe jutott a róka szőre. Megkereste hát a tarisznya aljában, s reá fűjt háromszor. Pillanat alatt ott volt mellette a róka.

– Mi a baj, szép leány? – kérdezte a róka.

– Hogy keljek át a tavon, ha nem tudok úszni?

– Ne fájjon a fejed emiatt – felelte a róka.

Azzal háttal fordult a tónak, kinyújtotta farkát a tó fölé, s hát a lompos róka farkok nyúlani kezdett a tó vize fölött, nyúlt, nyúlt, míg egészen a tó közepéig benyúlt.

– Szaladj végig rajta, egészen a tó közepéig – mondta a róka –, s ülj ott veszteg, míg meghallod a kiáltásomat. Ha meghallottad, fuss vissza a farkam végétől az orrom hegyéig, s mire odaérsz, a túlsó parton leszel!

A leány nem kérdezett semmit, bár fürta az oldalát a kíváncsiság.

Végigszaladt a róka messzire nyúlt farkán, egészen a tó közepéig. Amikor odaért, a róka elkezdett oldalvást szaladni a part mentében, úgy, hogy a farka vége mindig a tó közepén maradt. Addig szaladt így oldalvást, míg átjutott az elejével az átellenes oldalra. Akkor aztán hátrakiáltott a leánynak.

– Most már jöhetsz vissza!

A lány pedig egyszerűen viasszétált a róka messzire nyúló farkán, s mire az elejihez ért, már ott is volt a túlsó parton. Megköszönte szépen a róka segítségét, s ment tovább a maga dolga után.

Ment, mendegélt, amíg végül is a Rubintos Tenger partjára nem ért. De amikor odaért, bizony el is szomorodott nyomban. Akkora nagy tenger volt az, hogy még csak látni sem lehetett a túlsó partját. Ahogy ott szomorkodott, egyszerre csak meglátott a tenger partján egy öreg almafát, s eszébe jutott azon nyomban a kicsi madár tanácsa. Odament tehát a fához, letépett róla egy almát, megette, s a torzsáját rádobta a vízre. Ahogy a vizet érte, gyönyörűszép, hófehér hattyú lett belőle, pontosan, ahogy a kicsi madár mondta volt.

A leány ráült a hattyú hátára, s az átúszott vele a tengeren, a túlsó partra érve pedig fölrepült vele egy magas szikla csúcsára, ahol egy kicsike ház állott, s ott letette ügyesen a ház előtt.

A leány bement a kicsi házba. Egyetlen szobából állt az egész, abban sem volt egyéb, csak hét ágy és közbül egy asztal.

A leány megterítette az asztalt. Hét tányért tett reá, s minden tányérra egy hamuban sült pogácsát. Aztán bebújt az egyik ágy alá, és várta, hogy mi lesz. Estefele hangos szárnyuhogással megérkezett a hét fekete holló. Csodálkozva látták a terített asztalt, s a hét tányéron a hét pogácsát. Alig haraptak egyet a

pogácsából, amikor felkiáltott egyszerre mind a hét:

– Édesanyánk pogácsája ez! Édesanyánk pogácsája ez!

A leány előbújt az ág alól.

– Én pedig a húgotok vagyok – mondta –, s azért jöttem, hogy feloldozzalak a varázslat alól, s hazavigyelek benneteket!

Megörvendtek szép húguk láttán a hollóvá változott legények, de jaj, meg is ijedtek nyomban.

– Szaladj innét, amilyen gyorsan csak tudsz, édes, szép húgunk – mondták mind a heten –, ha itt lel a hollókirály, bizony kivájja szép szemeidet nyomban! Szaladj innen, amíg nem késő!

– Én biza, nem szaladok sehova – felelte a leány –, amíg meg nem mondjátok, hogy miképpen oldozhatlak föl a varázslat alól.

– Óh – felelték a hollók –, olyan nehéz próbát kell kiállania annak, aki hollósorsunkból

meg akar váltani, hogy jobb, ha neki se kezdesz! Hét álló esztendőn át még csak egy szót sem szabad szólnod senkihez, mintha beszélni se tudnál!

– Akkor hét esztendőn át néma leszek – bólintott a leány, s azzal elbúcsúzott hét bátyjától, kiment a kicsi házból, aláereszkedett a sziklahegy túlsó oldalán egy mezőre. Ott talált egy szénaboglyát, s mert sötét is volt már, s fáradt is volt szegény feje a hosszú úttól, hát csak belebújt a szénaboglyába, s el is aludt ott nyomban. Másnap reggel a király kopói lelték meg ott. Vadászni volt a fiatal király, s amikor meghallotta a kopók ugatását, azt hitte, hogy vadra bukkantak. Mekkora volt a meglepetése, amikor vad helyett egy szépséges szép leányzóra bukkant a szénaboglyában.

– Kicsoda vagy, szép leányzó? – kérdezte a király. – Honnan kerültél ide?

De bizony a leány nem felelt egy szót se, csak nézett a királyra némán.

– Nem tudsz beszélni? – kérdezte a király. – Néma vagy?

A leány bólintott erre.

– Óh, te szegény teremtes – sajnálta meg a király –, bizony nehéz lehet a sorsod. Még szerencse, hogy nem vagy siket is. Siket feleség nyomorúság, de néma feleség békesség.

Azzal hazavitte a király a szépséges szép, néma leányt, s annyira megszerette, hogy hamarosan feleségül is vette.

Nemsokára meg is született az első gyermekük, egy szép kis leánygyermek, talán még az anyjánál is szebb. Örvendett is a király a szép leánygyerekek! Volt azonban a királyi udvarban egy gonosz boszorkány, aki saját maga szeretett volna királyné lenni. Ez a gonosz boszorkány egy szép napon beosont a palotába, és kilopta a bölcsőből a szép leánygyermeket, kosárba tette, s a kosarat bedobta a folyóba. Aztán gyorsan elvágta egy csirke nyakát, a csirke vérével bekente az alvó királyné száját, kezét, s melléje tette a véres kést. Azzal szaladt a királyhoz.

– Felséges királyom – kezdte a gonosz boszorkány –, mi legyen a sorsa annak az asszonynak, aki megeszi a saját gyermekét?

– Máglyán égettesék meg az olyan! – felelte szörnyülködve a gyanútlan király.

– Jöjjön felséged – vigyorgott rá a boszorkány, és vitte a királyt egyenesen szépséges felesége hálósobájába. Véres volt a szája széle, véres a két keze, ott volt mellette a véres kés is, a bölcső pedig üres volt!

Kétségbe esett ám nagyon a jó király, mert kislányát is szeretete ugyan, de sokkal jobban szeretete ennél is szépséges, néma feleségét. Összehívta az ország bölcseit, tudós doktorait, de azok is a fejüket csóválták. Végül is tanácsot kért régi jópajtásától, gyermekkori játszótársától, egy okos molnártól, akinek ócska vízimalma ott zakatolt a folyóparti füzes alatt, alig kőhajításnyira a palotától.

– Mit tegyek, mit tegyek, édes jó cimborám?

– Várj egy keveset – felelte az okos molnár –, majd kiderül az igazság rendre. Várt tehát a király az ítélettel. Teltek az esztendőök. Újra gyermeke született a szépséges királynénak, méghozzá fiúgyermeke! Volt nagy öröme az egész országban. De alig telt el valamicske idő, a gonosz boszorkány ellopta ezt is, kosárba rakta, s bedobta a folyóba. Az alvó királyné száját, kezét bekente újra csirke vérével, s szaladt a királyhoz.

– Mi történjék azzal az asszonnyal, ki a második gyermekét is megeszi? – kérdezte vigyorogva a gonosz boszorkány.

De ez már sok volt a királynak is, bármilyen türelmes, jó ember volt ökelme. Amikor meglátta felesége véres száját, véres kezeit újra, s mellette az üres bölcsőt, nem küldött se tudós doktorok, se bölcsek után, hanem elrendelte, hogy emeljenek egy hatalmas nagy máglyarakást a palota előtt, s égessék meg azon a gyermekevő szépséges királynét. Ki is ragadták szegény fejét az ágyból, máglyára kötözték, be is gyújtottak alája, s messzire látszott már a máglya füstje is, amikor letelt a hét esztendő utolsó perce is. Abban a pillanatban hét fekete holló jelent meg a palota udvara felett, bukfencet vetett mind a hét, s átváltoztak szempillantás alatt hét deli vitézzé. Szétverték a máglyát őriző királyi katonákat, elvagdosták a szépséges királyné kötelékeit, s még mielőtt egy haja szála megperzselődhetett volna, kimentették a tűzből.

– Feloldoztál a varázslat alól, hűséges húgocskánk – mondták a vitézek –, most már beszélhetsz újra!

A királyné pedig kinyújtotta kezét a gonosz boszorkány felé, és megszólalt tiszta, csengő hangon:

– Uram, királyom! Ez a gonosz teremtes lopta el a gyermekeimet!

De akkor már futva jött a folyó irányából a vízimolnár is a máglyatűz láttára, karjában a két kosárral, s a két kosárban két szépséges királyi gyermekkel.

– Ugye, mondtam, hogy kiderül az igazság, királycimborám? – kiáltotta a

molnár. – Én halásztam ki mindkét gyermekedet a folyó vizéből. Az elsőnél még nem voltam biztos, de most már szememmel láttam, amikor ez a gonosz boszorkány folyóba dobta a kosarat! Igazat beszél a feleséged!

Megörvendett a király erre. Hol szépséges feleségét ölelte, csókolta, hol a két gyermekét, hol meg molnár-cimboráját. Kezet rázott sorra felesége hét testvérével is, majd parancsot adott katonáinak, hogy ragadják meg a gonosz boszorkányt, s vessék egyenest a máglya tűzébe. El is égett benne a semmirevaló, nagy sikítózással.

Majd aranyos hintót küldtek a tiszaparti kis faluba a szegény asszonyért, s olyan ünnepséget rendeztek, amilyen még nem volt a világon. Hétszázhetvenhét cigány húzta a talpalávalót, bor folyt még az utak árkában is, s a fogatlan csoroszlyák is sült malacot ettek. Honnan tudom? Magam is ott voltam! Annyit ettem-ittam, hogy szekér derekában hoztak haza az unokáim!
Aki nem hiszi, járjon utána!